

14.505

Siedmioklasowa Szkoła Handlowa
W SUWAŁKACH

Program nauk

SUWAŁKI
1911.

Sección de Documentación Científica.

14.000.000

1901

SŁOWO WSTĘPNE.

Historja Szkoły. Cel, metoda nauczania, ogólne wiadomości o programie nauki.
Rada Opiekunska. Udział rodziców w pracy szkolnej. Warunki przyjmowania
i opłaty.

Polska, Siedmioklasowa Szkoła Handlowa w Suwałkach założona została w styczniu 1906 roku.

W okresie pamiętnych w kraju wypadków rozbudzeni ich biegiem rodzice i ci, którym dobro i przyszłość młodzieży na sercu leżały, powzięli myśl założenia w Suwałkach — ubogim mieście o ubogiej okolicy — Szkoły z funduszków społecznych. W bardzo krótkim czasie zawiązała się spółka, składająca się z 12 założycieli*, która zebrala kapitał zakładowy, niezbędny do urzeczywistnienia projektu. I dnia 23 stycznia 1906 roku pierwsza po wielu latach szkoła polska na ziemi Suwalskiej rozpoczęła swą pracę.

Na wzór większości szkół polskich Szkoła Suwalska oparła się na ustawach szkół handlowych przy Ministerjum Handlu i Przemysłu.

Cel jej — wykształcenie ogólne w zakresie, odpowiadającym programom szkół *realnych*, obok zaś tego dostarczenie uczniom takiego zasobu wiadomości *teore-*

*) Wł. Gwarski, St. Gwarski, P. Górski, B. Januszewski, E. Kozma, E. Mierewski, T. M. Polacki, M. Szustkowski, J. Sobiesz, T. Wlasiński, L. Wierciński, G. Zieliński; obok tego założyli powiaty pp. A. Gwarski, T. Włodek.

SPÓŁNO WSTĘP

teoretycznych i praktycznych z dziedziny nauk handlowych, aby uczeń, o ile zamierza poprzestać na wykształceniu średnim, miał ułatwioną możliwość rozwijania bezpośrednio po otrzymaniu matury.

Stąd właśnie płynie swego rodzaju dwójstwo programu naukowego—program realny i program handlowy. Właściwie jednak należałoby zaliczyć współczesne polskie szkoły handlowe do typu szkół ogólnokształcących; wyłączałyby bowiem dział nauk handlowych, jako czysto utylitarnych (buchalterja, korespondencja, arytm. handlowa, towaroznawstwo), z połączenia programów szkoły realnej i handlowej wytworzy się typ programu o cechach wyłącznie ogólnokształcących; przedmiotem więc nauczania jest—religia, język polski i historia literatury, język rosyjski i historia literatury (w zakresie programu gimnazjów rządowych, prócz jęz. staro-cerkiewnego), jęz. niemiecki i francuski; matematyka (w zakresie szkół realnych); arytmetyka, algebra, geometria, geometria analityczna, geometria wykreślna, trygonometria; fizyka, chemia; mineralogia, botanika, zoologia, anatomja i fizjologia, geologia i geografja fizyczna, kosmografja; historia powszechna, Polski i Rosji; geografja; prawoznawstwo (cywilne, handlowe, nauka o państwie); ekonomja polityczna; rysunki.

Powyższy dział nauk stanowi mniej więcej ten zasób wiedzy, jaki dla każdej średniowykształconej jednostki jest niezbędny. Rzecz zrozumiała, iż o nauce wyczerpującej mowy tu nie ma; szkoła średnia winna dać jednak tyle, aby jednostka kończąca tę szkołę, posiadała już pewne podstawy do orientowania się w zjawiskach świata zewnętrznego oraz życia społecznego; dział ten obok przygotowania do studiów wyższych na uniwersytetach,

daje jednocześnie wytyczne, umożliwiające dalsze samodzielne kształcenie się bez błędzenia po manowcach, tej zwłaszcza młodzieży, która nie ma możliwości prowadzenia studiów w wyższych zakładach naukowych.

Program nauk powyższych w Szkole naszej jest ułożony koncentrycznie; rozbito go na dwa cykle w ten sposób, że już pierwsze cztery klasy, dając podwalinę do nauki w klasach wyższych, tworzą jednocześnie zamkniętą w sobie, zaokrągloną całość. Program klas tych, prócz przedmiotów zwykle obowiązujących (języki, matematyka, geografia, rysunki), zawiera przyrodoznawstwo, a więc naukę o elementarnych zjawiskach fizycznych, chemicznych, ogólne wiadomości z przyrody martwej i żywej; dalej pogadanki z geometrii (kl. II i III), prowadzone praktycznie w połączeniu z pracą ręczną; krajoznawstwo, gdzie dziecko zaznajamia się, począwszy od otoczenia najbliższego (miasto, wieś, powiat i t. d.), z krajem ojczystym; wreszcie pogadanki z dziejów własnego kraju i powszechnych, dające w formie przystępnej (ze specjalnym uwzględnieniem pierwiastków biograficznego i bohaterskiego) ogólne pojęcie o rozwoju cywilizacyjnym człowieka; w klasach młodszych (kl. I, II) prowadzi się i nauka słoju, podczas której dziecko, ćwicząc mięśnie, uczy się w formie rozrywki systematycznie pracować, widzi praktyczne zastosowanie narzędzi (cyrklel, miary, węgelnica) i nabytych wiadomości (z geometrii, arytmetyki, przyrody).

Odpowiednio do programu zastosowana jest w klasach młodszych i *metoda nawiązań*. Nie o sumę bowiem wiadomości teoretycznych czy też praktycznych tutaj tylko nam chodzi, lecz przedewszystkiem o równomierny rozwój umysłu i uczucia, o wyrobienie daru spostrzegawczego i zdolności orientowania się, o wdrążenie do

logicznego rozumowania i wypowiadania swych myśli. Metoda *poglądowa*, *doświadczenia* stosowana więc jest możliwie najszerszej: — podręczniki odsunęto na plan bardzo daleki lub też usunęto je całkowicie, np. przy nauce geometrii, krajoznawstwa, historii lub przyrody; nauki przyrodnicze prowadzone są w ten sposób, że cała praca ucznia ześrodkowuje się w szkole, na zajęciach praktycznych w gabinetach lub podczas ekskursji naukowych pod kierunkiem nauczycieli-przyrodników. Osobiste więc spostrzeżenia i wnioski uczniów na podstawie widzia-nych lub przerabianych doświadczeń, na podstawie pokazów, zajęć praktycznych — oto w kilku słowach metoda nauczania w klasach młodszych.

Nauka w klasach wyższych — obok dalszego ćwiczenia władz umysłowych — za cel sobie stawia możliwie pełne i wszechstronne wykształcenie w zakresie szkoły średniej. Ujęte w ściśle system nauczanie tutaj sięga (względnie do klas młodszych) dalej, idzie głębiej, dociera w miarę możliwości do ślady zjawisk przyrodniczych oraz społecznych. Uwzględnia ono poza dziedziną przyrody w równej mierze i dziedzinę nauk, odwołujących młodzieży świat zjawisk społecznych, dających jej do pewnego już stopnia podstawy do urobienia poglądu na zbiorowość społeczną, współzycie ludzkie, stanowisko w owej zbiorowości jednostki-obywatela; prócz więc zwykłego kursu historii mamy i naukę o prawie (cywilne i handlowe), o państwie i ustroju państw współczesnych oraz naukę o gospodarstwie społecznym i jego rozwoju. Tak zaniebawiana dotychczas dziedzina nauk społecznych, jak widzimy, znajduje zatym dosyć szerokie w nauczaniu uwzględnienie.

Co do nauczania języków, zaznaczyć tutaj musimy, że w szkolnictwie polskim, a więc i w Szkole Suwalskiej

znajduje się ono w warunkach anormalnych; wielojęzyczność szkoły polskiej, pomimo wszelkie zapobiegawcze środki, wpływać musiał ujemnie nie tylko na samą naukę języków, lecz i na całokształt nauczania wogóle; jest to między innymi jedna z zasadniczych przyczyn przeciążenia pracą młodzieży szkolnej. Łagodząc, w miarę naszej możliwości, powyższe anormalne objawy, Szkoła jednocześnie usilnie dąży do postawienia nauki języków stosownie do wymagań współczesnych.

W nauczaniu zatem języka ojczystego, opartym na czytaniu i objaśnianiu arcydzieł literatury naszej, w równej mierze chodzi o zaznajomienie uczniów z najcenniejszymi wzorami pisarskimi i wyćwiczenie ich w swobodnym i poprawnym władaniu mową polską ustnie i piśmiennie; jak o wytłumaczenie zasadniczych zjawisk języka ojczystego i poznanie linii rozwoju oświaty i twórczości literackiej w Polsce; jednocześnie kładzie się nacisk na budzenie w młodzieży uczucia, a obok tego wyrażanie w niej myśli krytycznej.

Co do języka rosyjskiego, nie tyle nauczanie wszystkich przedmiotów (z wyjątkiem trzech) w języku ojczystym, co niepomierne dla dzieci polskich wymagania szkoły rządowej utrudniają bardzo oparcie na racjonalnych zasadach nauczania powyższego przedmiotu. Pomimo to Szkoła stara się postawić naukę na tym poziomie, aby uczeń mógł władać swobodnie mową rosyjską oraz przystąpić do składania egzaminów na świadectwa państwowe przy możliwie najmniejszym nakładzie pracy nad tym przedmiotem po skończeniu Szkoły.

W nauczaniu języków nowożytnych w klasach niższych stosowana jest metoda „bezpośrednia”; główną i zasadniczą rolę odgrywa tutaj nie książka i mechanicz-

nie humaczenie, lecz żywe słowo, bezustanne i ciągle ćwiczenie ucznia w rozmowie w tym celu, aby młodzież z biegiem czasu mogła przy pracy późniejszej, opartej na czytaniu utworów, języki owe opanować.

Część druga programu—dział nauk handlowych: buchalterja (kl. V, VI i VII), arytmetyka handlowa (kl. IV), geografia handlowa (kl. VII), korespondencja handlowa (kl. V, VI, VII), prawo handlowe (kl. VII), ekonomja polityczna (kl. VI i VII); nadto aby młodzież—ta zwłaszcza, która na wykształceniu średnim pragnie lub musi poprzestać—mogła bezpośrednio po skodczeniu Szkoły nauk swą użytkować praktycznie na polu ekonomiczno-handlowym, bez udawania się do specjalnych zakładów, prowadzą się w Szkole zajęcia praktyczne z buchalterji (popołudniowe). Obowiązkiem tej młodzieży z rachunkowością handlową praktycznie podług specjalnie ułożonego dla celów powyższych programu: po dokładnym zaznajomieniu się z arytmetyką handlową oraz głównymi zasadami buchalterji rozpoczynają uczenie się pod kierunkiem specjalisty-nauczyciela w klasie VI systematyczną praktykę prowadzenia ksiąg buchalteryjnych; każdy z wychowanków praktykantów otrzymuje książki i prowadzi je tak, jakby prowadził samodzielnie w przedsiębiorstwie handlowym, przemysłowym lub bankowym. Zajęcia praktyczne trwają dwa lata. W ten sposób w ciągu trzech lat uczeń zdobywa nie tylko teoretyczne wiadomości z dziedziny nauk handlowych, lecz jednocześnie i praktykę, tak niezbędną do pracy samodzielnej, pracy w celach zarobkowych. Dodatkowo lekcje buchalterji praktycznej są bezpłatne: uczniowie zwracają tylko wartość dostarczanych przez szkołę ksiąg buchalteryjnych.

W stosunku do rodziców Szkoła, dążąc do możliwie ściślejszej spójni z rodziną, ze środowiskiem domowym wychowawców, organizuje stale co miesiąc obowiązkowe konferencje opiekunów młodzieży z *Radą Pedagogiczną* (p. Regulamin, § 6, uwaga II); wprowadziła również *przewodniczeki rodziców* (obieranych na wieczach szkolnych) do Rady Pedagogicznej, jako stałych jej członków z głosem doradczym; wychodząc wreszcie z założenia, że Szkoła dla młodzieży winna być w możliwie najszerszych granicach ogniskiem jej życia duchowego, koleżeńskiego i towarzyskiego—Szkoła stale dąży do zogniskowania tego życia w swych murach *). Oddaje więc Szkoła młodzieży w wolnych od zajęć chwilach swe sale na wieczornice literackie, muzyczne, towarzyskie, na odczyty i lekturę, na ćwiczenia gimnastyczne i zabawy sportowe (statem bolsko). Codziennie otwarta i *Czytelnia*, zaopatrzona w pisma dające i dla młodzieży dorastającej—tygodniki oraz miesięczniki literackie i naukowe. Prócz czytelni istnieje biblioteka dla uczniów, zaopatrzona w dzieła beletrystyczne i naukowe (1500 tomów).

Baczna zwróciła Szkoła uwagę i na bolesną kwestję naszych—zwyrodnienie fizyczne młodych pokoleń. Zasady *racjonalnego wychowania fizycznego*—jakkolwiek dalecy jesteśmy jeszcze od tego, co być w istocie powinno—są coraz bardziej w Szkole uwzględniane, znajdują coraz szersze zastosowanie.

Gimnastyka zdrowotna, jako przedmiot obowiązkowy dla wszystkich, mieści się w rozkładzie godzin nauki i obejmuje cały zakres ćwiczeń, przeciwdziałających ujemnym wpływom życia szkolnego, oraz ćwiczenia, rozwijające fizycznie organizm ucznia. Obok tego, na własną,

*) Otwarta codziennie od godz. 8-jej rano do 7-jej wieczorem.

podczas wakacji i na jesieni odbywają się gry i zabawy na wolnym powietrzu oraz wycieczki zbiorowe w okolice miasta, po Suwalszczyźnie i kraju; działem tym kieruje „Koło Sportowe Młodzieży” oraz Sekcja Młodzieży „Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego”.

Nad bytem Szkoły czuwa — zaznaczyć to i podkreślić usilnie należy — cały niemal ogół polski Ziemi Suwalskiej. Jest to pod tym względem szkoła wyjątkowa w Królestwie. Warunki narodowościowe w Suwalszczyźnie (wiegend Litwini, żydzi zaś mają od lat kilku własną prywatną bez praw szkołę rosyjską) wpływają na to, że Szkoła Suwalska pod względem liczby uczniów zajmuje jedno z miejsc ostatnich wśród szkół Królestwa. W takich warunkach o utrzymaniu szkoły z opłat wpisowych mowy być nie może; wpisy stanowią zaledwie $\frac{1}{5}$ budżetu szkolnego; pozostałe dwie trzecie (przeszło 16000 rb.) składa społeczeństwo; miejsce naczelne pod tym względem zajmuje ziemianstwo (Towarzystwo Rolnicze), składając rocznie około 12000 rb. na utrzymanie Szkoły.

Zarządza funduszami Szkoły wybierana przez założycieli *Rada Opiekująca*. Rada Opiekująca łącznie z Radą Pedagogiczną rozstracza opiekę i nadzór nad bytem instytucji, nad biegiem wewnętrznego życia w Szkole. Kontrolę nad funduszami społecznymi pełni *Rada Nadzorcza*, która ma głos czynny przy zwalnianiu od wpisów i przyznawaniu młodzieży ulg i stypendjów (ulgi wynoszą przeciętnie 22% należnej za naukę opłaty).

Do Szkoły przyjmowane są dzieci bez różnicy wyznania, o ile wykazą dostateczne wiadomości i mają wiek odpowiedni. Egzaminy odbywają się dwa razy do roku, a mianowicie: w czerwcu i w końcu sierpnia; zawiadomienia o czasie egzaminów podaje Szkoła w „Tygodniku Suwalskim”.

Podania o przyjęcie do Szkoły należy składać na ręce Dyrektora na odpowiednich blankietach, które wydaje lub wysyła na żądanie kancelarja szkolna. Jednocześnie z podaniem złożyć należy metrykę oraz świadectwo szczepionej ospy; dołącza się przysługującemu rubli 5 dla wstępujących do kl. I, II, III, a rb. 10—do kl. IV, V i VI; suma powyższa, po przyjęciu kandydata do Szkoły, zalicza się do opłaty wpisowej.

Opłata za naukę wynosi rocznie rb. 18, płatne co pół roku z góry (we wrześniu i w styczniu).

Poniższy program nauk opracowany został na podstawie materiałów i prac stałych Komisji przy Polskim Związku Nauczycielskim i przy Stowarzyszeniu Nauczycielstwa Polskiego, uchwał Zjazdów Nauczycielskich, prac Komisji kierowników Szkół Handlowych Królestwa Polskiego oraz na podstawie programu Szkoły Zgromadzenia Kupców m. Warszawy.

Wiedomości, wymagane od wstępujących do klasy I.

Z religji.

Pacierz i znak Krzyża Św., Ojciec nasz, Zdrowaś Maria, Wierzę w Boga; rozumieć to, o co się dziecko modli w pacierzu; odpowiedzieć na główne pytania, dotyczące pacierza.

Z jęz. polskiego.

1. Czytanie mechaniczne i logiczne ze zwróceniem uwagi na znaki przestawkowe. Objąskanie treści, zwrócić i wyrazów. Wyszukiwanie wyrazów bliskoznacznych, mających kilka znaczeń i mających przeciwne znaczenie.

2. Opowiadanie według pytań. Opowiadanie bez planu. Za temat do opowiadania służą mogą zdarzenia rzeczywiste z życia uczniów, objąskanie obrazków, a wreszcie opowiadanie treści książek, przeczytanych w domu.

3. Wiersze. Czytanie, objaśnianie, opowiadanie, wypowiadanie z pamięci (do 10).

4. Ćwiczenia ortograficzne. Pisanie wyrazów trudniejszych, tworzenie od nich wyrazów pochodnych, objaśnianie ich znaczeń, w szczególności na d-o, z-z-g, rz-r, spółgłoski dwugłosne i bezdwugłosne. Dyktando na podstawie wyrazów z czytarek i ćwiczeń.

5. Ćwiczenia stylistyczne. Pisanie odpowiedzi całymi zdaniem na zadane pytania. Streszczanie pogadarek, czytańek i wierszyków przy pomocy pytań. Omawianie pilniejsze treści obrazka.

6. Wiedomości z gramatyki (bez teorii) i terminów gramatycznych—praktycznej. Zdanie, dzielenie zdania na wyrazy, wyrazów na zgłoski; odróżnianie głosek i liter; dzielenie głosek na samogłoski i spółgłoski.

Czyteli zdania pojedynczego: podmiot, orzeczenie, dopełnienie, określenie, (bez terminologii). Rozróżnianie czasownika, rzeczownika, przymiotnika pod względem męskożenskim. Odmienna czasownika (w zdaniach). Odmienna rzeczownika z przymiotnikiem (w zdaniach, bez nazw przypadków).

Z jęz. rosyjskiego.

Poprawne czytanie i rozumienie łatwych powiastek, bajek i t. d. Czytanie płynne i opowiadanie przerysowanych powiastek na pytanie i bez pytań. Wiersze i bajki (do 5) na pamięć.

Elementarne zasady pisowni: używanie „i” przed samogłoskami; spółgłoski i samogłoski niepewne; pisownia „h” po m, n, z, sz; pisownia „k” i „g” niekiedy; „t” w końcówkach rzeczowników (podług pytań); „n” i „s” po spółgłoskach na końcu wyrazów; „w” w środku wyrazów.

Dyktańda na powyższe zasady.

Z arytmetyki.

Czytanie i pisanie liczb, system dziesiętny, liczby rzymskie. Rozwiązywanie zadań pamięciowych w zakresie czterech działań do 100.

Rachunek pamiętny w zakresie czterech działań arytmetycznych na liczbach całkowitych wielocyfrowych. Rozwiązywanie pamiętowe sześciu zadań w zakresie czterech działań na liczbach całkowitych do 1000.

Niektóre miary długości i ciężaru. Podziałka calowa i centymetrowa. Używanie jej — mierzenie. Ciężar ciała. Waga. Lit, funt, gram, kilogram, Waga.

Mierzenie czasu. Jednostki czasu. Zegary, Minuty.

Z krajoznawstwa. *)

1. Orientowanie się w najbliższym otoczeniu: własnego mieszkania, domu, miasta lub wsi. Strony świata. Własny powiat i gubernja. Królestwo Polskie, ziemia sąsiednia.

*) Od wstępujących do 10, i wymagają wiadomości z części I programu.

II. Położenie ziem polskich. Powierzchnia. O górach Karpackich; najwyższe łagodny i szczyty, roślinność, zwierzgta, malownicze miejsca; bogactwo Karpat.

O wyżynie Selskiej i jej bogactwie. O wyżynie Małopolskiej. Córy Świętokrzyskie, Kieleckie, grzebień Krak. — Wielki; szczyty gór. (Łysa, Łyska, Św. Krzyż); malownicze miejscowości — Opów, Bogactwo mineralne. O wyżynie Górnosądeckiej — jej gleba, klimat, roślinność, Malownicze miejscowości (Świątynia Podolska).

Wielkie niziny: Połeska — rzeki i błota; połezna Białowieska. Nizina Mazowiecka. — Wielkopolska.

Wyżyna Nadholtycka. — Krajina jezior — jej charakter; główne jeziora (Świdawy, Wigry). Nizina Nadholtycka. Zalewy i morzeje. Żuławy.

Rzeki. Woda — dopływy — ujścia; połączenie Wisły z Odra i Niemnem. Odra, Niemien, Dźwina, Dniepr. O klimacie. Roślinność dawniej i dziś. Lasy. Polnyk z lasów i ich znaczenie. Obozary leśne.

Gatunki drzew, roślin, i zwierząt. Zwierzęta u nas. Zwierzęta, które wyginęły. Zwierzęta domowe. Ptaki.

Ładność. Pierwsza na obszarze ziem polskich — gdzie każde zwierzę, czym się trudziło, jakim odznaczało się charakterem.

O ziemiach dawnej Polski i głównych miastach.

Z przyrody.

Opowiadania przyrodnicze o przedmiotach i zjawiskach, wziętych z najbliższego otoczenia dziecka.

Dla naszerzenia, jako podręcznik pomocniczy do wybrania ciekawych dla dzieci ustępów, sztyrć mogą — M. Weryha: „Nauka o rzeczach”. J. Chruszczewski: „Pogadanki z dziećmi”. M. Brzechowski: „Z dziedziny przyrody i przemysłu”, i inne tegoż autora. B. Dyakowski: „Z naszej przyrody” i t. p. i t. p.

PERSONEL NAUCZAJĄCY:

(ze wskazaniem kwalifikacji naukowych i wykładanych przedmiotów).

Artiemjew Bazyl	—	wydział historyczny Akademii Duch.
w Petersburgu—
jęz. ros., historia, geografia.
Barański Jerzy	—	doktor filozofii Uniw. Krakowskiego—
nauki przyrodnicze.
Bork Karol	—	Wyższe Kursy Handlowe w Warszawie—
jęz. niemiecki, nauki handlowe.
Chrosiek Piotr	—	Uniwersytet Krakowski—
matematyka, fizyka, chemia.
Cichecki Franciszek	—	Uniwersytet Krakowski—
język polski, historia literatury.
Gąsiorowski Zygmunt	—	wydział ekon.-finans. Szkoły Nauk
Polit. w Paryżu, kandydat praw
Uniw. w Dorpacie—
prawoznawstwo, nauki ekonomiczno-
społeczne.
Górnicka Marja	—	rysunki.
Jarmołowicz Marja	—	Kursy jęz. nowoż. w Paryżu—
język francuski.
Steckiewicz Konstanty	—	inżynier, politechnika w Rydze—
matematyka.
Supiński Witold ksiądz	—	Seminarium Duch. w Sejnach—
religia.
Szczygieł Józef	—	gimnastyka.

PERSONEL NAUCZĄCY:

(z wyjątkiem wydziałów naukowych, wydziałów praktycznych)

Arturów Józef — Wydział historyczny, filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Arturów Józef — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bartłomiej — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bratko — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bratko — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bratko — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bratko — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bratko — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bratko — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bratko — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bratko — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

Bratko — Wydział filozoficzny, literacki
w Warszawie
ul. Nowy Świat, 15

